

Imam ambicije da budem premijer

Dnevnik, 07.12.2003.

Nebojša Čović, lider Demokratske Alternative i potpredsednik vlade Srbije

Dva puta sam imao ponudu da postanem predsednik Vlade Srbije, jednom odmah posle 5. oktobra, a drugi put nakon atentata na Zorana Đinđića. Srbija je naučila određene lekcije. Ako je Kosovo i Metohija cena naše intergacije u Evropu, odmah kažemo – ne. U ovom trenutku samostalna Srbija znači Srbija bez Kosova i Metohije. Prvog trenutka kada se budemo odrekli jednog kvadratnog centimetra svoje teritorije, cirkus komadanja i razbijanja Srbije počinje. Ako međunarodna zajednica namerava da obezbedi pravo demokratskim Albancima da se putem referenduma izdvoje iz demokratske Srbije, onda će morati da dozvoli i demokratskim Srbima da se opredele da li će živeti u demokratskoj Bosni i Hercegovini.

Srbija će još dugi niz godina biti skromna, siromašna zemlja, sa izraženim socijalnim problemima. Vreme je za rešavanje tih problema. Ljudi su na prvom mestu. I nije važna forma nego suština. A suština je: kako se živi. Da li građani imaju bolji, bezbedan život, da li imaju sigurnost, da li su oslobođeni od kriminalaca i bandita svih vrsta, da li su zaštićeni u pogledu državnih i nacionalnih interesa, da li im je obezbeđeno ono elementarno: da mogu da rade, da od tog rada zarade i da koliko toliko normalno žive i brinu se o svojim porodicama, izjavio je za nedeljni "Dnevnik" lider Demokratske alternative i potpredsednik Vlade Srbije Nebojša Čović.

Pred Srbijom je možda ključna godina tranzicije. Može li nas zadestiti sudbina Bugarske i Rumunije zbog činjenice da je teško očekivati formiranje stabilne vlade nakon 28. decembra?

- Mi smo 2002. i 2003. izgubili baveći se sami sobom, uz afere, podgrevajući tračeve, udarajući se ispod stola. Cenu svih tih "zabava" platili su građani. Takva greška ne sme da se ponovi. Sledeća godina će biti teška, ali je ne smemo izgubiti. U njoj moramo napraviti ustav koji tačno utvrđuje šta je to Srbija, i koji definiše poziciju građanina, ljudskih prava, prava naše dijaspore... U 2004. moramo aktivno postaviti i određene strategije, poput

strategije reanimacije poljoprivrede i razvoja industrije. Nije privreda samo privatizacija, nije ekonomija samo prodaja preduzeća. Pa nije Srbija na prodaju. Neke resurse moramo sačuvati, jer su oni od državnog i nacionalnog interesa. U godini koja je pred nama moramo nastaviti i sa procesom intergacije Srbije u Evropu. Ali ne integracije po svaku cenu. Jer, ako je Kosovo i Metohija cena te intergacije, odmah kažemo – ne.

U samoj vašoj DA se čuju ocene da ste možda suviše bili angažovani na onim poslovima koji, objektivno gledano, 28. decembra neće nositi “ključni paket glasova”, zapostavljajući pritom stranku?

- Nisam se borio da 5. oktobra dođe do promena da bih pravio stranku nego da bih pravio državu. I mislim da sam na tom planu dosta toga uradio angažujući se na jugu centralne Srbije i na Kosovu i Metohiji. Rezultat mog rada je da jug centralne Srbije nije pripojen Kosovu, završeni su oružani sukobi, sačuvani su mnogi životi. A što se tiče Kosova i Metohije, ono nije postalo nezavisno, i mogu da garantujem da ni neće postati dok sam na tom zadatku. Za posle - ne znam, ali ću do kraja pružati veliki otpor onima koji se avanturistički ponašaju. Kao Srbin mogu da volim da čujem priče o “samostalnoj državi Srbiji”, ali kao političar moram da zaštitim državu Srbiju. Jer, u ovom trenutku samostalna Srbija znači Srbija bez Kosova i Metohije. A prvog trenutka kada se budemo odrekli jednog kvadratnog centimetra svoje teritorije, komadanje i razbijanje Srbije počinje! Oni koji to ne prepoznaju, iz ma kog razloga, neka se ne bave politikom, a pogotovo neka ne lažu narod da će nam svima biti bolje ako se to dogodi.

Da li bi Srbija danas bila u boljoj poziciji da ste se vi našli u ulozi premijera nakon ubistva Zorana Đinđića?

- Dva puta sam imao ponudu da postanem predsednik Vlade Srbije. Prvi put posle 5. oktobra, kada mi je to predložio Vojislav Koštunica. Međutim, u DOS-u smo se dogovorili da će premijer biti gospodin Đinđić, a ja nisam čovek koji razbija sistem i ne poštuje dogovore. Drugi put sam ponudu dobio odmah nakon atentata, ali sam i tada rekao da meni ta funkcija ne pripada. Ona je pripadala Demokratskoj stranci i premijer je postao gospodin Živković. A kako bi bilo da je bilo? Možda bi bilo bolje, možda gore, tim pitanjima se ne bavim. No, činjenica je da sada imam ambiciju da radim taj posao. U teškim okolnostima, kakve su sada, treba imati hrabrosti prihvatiti tu operativnu funkciju, znati zavrnuti rukave. Toga se nikada nisam plašio. Ukoliko DA ne pređe cenzus, da li biste prihvatili ponudu neke druge stranke da budete mandatar ili da uđete u novu vladu?

- Moji saborci iz DA uspeli su da postave jaku organizaciju stranke i puno rade i urade u lokalima. Dakle, Demokratska alternativa će napraviti ubedljiv rezultat na izborima, u to sam siguran, i stručni tim i ja ćemo se uključiti u

vršenje vlasti zarad rešavanja niza teških problema sa kojima se suočava Srbija. I to sa svim ljudima koji su kompetentni, odgovorni, dovoljno stručni, i koji iza sebe imaju opipljiv rezultat, a ne samo pustu priču. Ocenili ste nedavno da temelj rezultata 28. decembra neće činiti izbor stranačkih programa već odraz želje birača da neke političare kazni a drugima pruži priliku?

- Neka građani ocene šta stoji iza koga. Nama je potreban rad, rad i samo tvrd rad. Da svako može da se okrene i pogleda svoj rezultat i kaže: nešto sam postigao. Srbiju jedino tako čeka bolja perspektiva. Predstojeći izbori su pomak i očekujem da će s njima Srbija stvarno ući u iskreno višestranačje. Međutim, još uvek nije došlo vreme u kojem će Srbija moći da bira između programa. Nisam čovek ideologije i demagogije, i potpuno sam sa svojim timom iz DA spreman da naš rad i učinak izložim oceni građana. Mi smo tu potpuno realni i mirni. Puka predizborna obećanja nisu naš model. Odjednom sad niču stanovi, skidaju se porezi, padaju cene... Ne kažem da je sve to nemoguće, ali ipak treba imati mere. Mislím da je Srbija naučila određene lekcije. No, videćemo. Građani će glasati i nakon toga ćemo znati šta je to Srbija shvatila a šta nije.

Aktuelno političko grupisanje na izvestan način ponovo nacionalno parceliše Srbiju. Gubi li građanska Srbija definitivno bitku?

- Nije građanska Srbija izgubila bitku. Pre bi se moglo reći da se ona opustila. Pomislila je 5. oktobra da je sve gotovo. A ništa nije gotovo, jer do građanske, demokratske Srbije ima da se uradi još dosta toga. Ali, pri tome mora da se vodi računa da ta građanska, demokratska Srbija, ne znači i anacionalna Srbija. U suprotnom, ne treba da se zovemo Srbija nego Multietnika. Naravno da se ne sme dovoditi pod sumnju multietničnost, multikonfesionalnost, multikulturalnost, ali ovo je država Srba. Nemam pri tome, verujte mi, nikakve nacionalističke porive. Jednostavno, to je tako! U kojoj meri je pomeranju političkog klatna ekstremno u desno doprinela dosadašnja vlast, ili bar njen dobar deo?

- **Dodvoravanje međunarodnoj zajednici umesto ozbiljnog truda i rada je uzrok. A taj poltronski odnos ne ceni niko.** Što je najvažnije, ne cene naši građani, a oni nas biraju i očekuju naše zalaganje. Ne bira nas Buš. Nesporna je, naravno, potreba pune saradnje sa međunarodnim faktorom, potpun partnerski odnos, spoznaja gde nam je mesto, ali nesporna je i odbrana našeg državnog i nacionalnog interesa i identiteta. I to svi spolja cene, naravno ako znate šta hoćete. A ako ne znate, ako šibicarite, onda dođete u situaciju da vam drže lekcije oni koji su razbili ovu zemlju, oni koji gde god da su srbovali - tamo više nema nijednog Srbina.

Mogu li politička ljuljanja u Srbiji proizvesti ponovno zaotrovanje prilika u Preševskoj dolini?

- Čim imate političku nestabilnost, lešinari se skupljaju, doleću sa svih strana. Tako su se nedavno pojavili i ovi koji se godinama unazad zabavljaju simbolima. Ali samo su pokazali da su kukavice, jer nijedan od tih ekstremnih albanskih lidera nije smeo da sam dođe i postavi zastavu, već je gurnuo decu. To su klasični licemeri, koje počinje da prezire i njihova zajednica. Uostalom, i albanska i srpska nacionalna zajednica imaju jednog zajedničkog neprijatelja: siromaštvo i bedu izazvanu organizovanim kriminalom iza kojeg stoje hoštapleri i među Albancima i među Srbima, koji su se obogatili komercijalizujući patriotizam i sakrivajući se iza nacionalnih obeležja. Pitanje je samo da li mi imamo snage da se izborimo sa takvim likovima, kojima nije stalo do mira, pošto su osnove svog biznisa i razvili na tuči i etničkim razlikama.

Bez obzira na deklarativno zalaganje međunarodne zajednice, većina poteza koji se u poslednje vreme vuku "mirišu" na nezavisno Kosovo. Postoje li ikakvi realni izgledi da Kosovo ostane u sastavu Srbije?

- Pamet u glavu, i samo mudro. Problem Kosova i Metohije mi treba da rešavamo sa međunarodnom zajednicom. Ali u tom procesu moramo da budemo veoma sabrani, jer se radi o našoj zemlji. Priča o statusu - da, ali samo u okvirima suštinske autonomije, koja je jasno definisana u Rezoluciji 1244. Sve drugo je promena granica. A ako međunarodna zajednica hoće da menja granice, onda ćemo ih menjati u čitavom regionu. Jer, ako dajete pravo demokratskim Albancima da se putem referenduma izdvoje iz demokratske Srbije, onda morate dati i demokratskim Srbima mogućnost da se opredele da li će živeti u demokratskoj Bosni i Hercegovini. Za mene to nije trgovina, već politka nepristajanja na duple standarde.